

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 25.

V Ljubljani, v soboto 23. junija 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrť leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Trgovski politikoni.

„Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“ je imelo nedavno občni zbor in njegovo glasilo, „Slovenski Narod“, je priobčilo odborovo poročilo. Temu poročilu se na prvi pogled pozna, da ga je postavil pred odbor hud liberalen politikoni, ki je v svoji jezi na „klerikalce“ takó nerodno zmašil skupaj največja protislovja, zavita v navadne „narodne“ psovke, da pameten človek le strmi nad to liberalno štacuno kislega riža, žal-tavega olja in preperelih rut.

Pri priliki objavimo zapisnik članov tega kričavega društva. Za danes naj omenimo le, da so bili v odbor izvoljeni trgovci: Fr. Trdina, (predsednik), dr. Ivan Tavčar, J. Tosti in Josip Krisper v Ljubljani, Pirc v Kranju, Fürsager v Radovljici, Domicelj na Rakeku, Petsche v Starem Trgu, Lovšin v Dolenji Vasi pri Ribnici in Majzelj v Beli Cerkvi, za namestnika Maček in Bizjak in kot „tihi kompanjon“ iz odbora bacnjeni Malovrh iz Ljubljane. Odborovo poročilo sicer diši po „tistem kompanjonu“, a za to mi ne vprašamo, kdo ga je pisal, mi le konstatujemo, da ga je občni zbor vzel odobruje na znanje, iz česar se posnema, kako bistre glavice so morale biti ondi zbrane, da so molče zavžile ves oni — ričet.

Naj omenimo samo nekatere točke iz tega famoznega poročila trgovskega odbora.

1.) Izpodtika se odbor trgovcev nad naukom duhovnov: „Moli in delaj — plačilo dobiš v nebesih!“ — Ali je to čudno? Kaj naj pa duhovščina uči? Ali naj govori: „Nikar ne moli in nikar ne delaj, plačila v nebesih ni!“ Potem gospodom trgovcem ni všeč, da se duhovni brigajo za rešitev socijalnega vprašanja. Ali more biti duhovščina, ki ljubi narod, gluha in slepa za socijalna zla, kar jih je rodila nova doba, rodila prav zato, ker se ne izpolnjuje Kristov nauk? Da, opominjati k delu, k delu tudi na

socijalnem polju, to je dolžnost duhovščine, in sicer zato, ker ljudem „že zmanjkuje sape in denarja, in ker se ne da tajiti, da je novodobni razvoj ekonomičnega življenja provzročil različne socijalne bolezni in je že velik del ljudskega premoženja v nevarnosti“. To naj si zapomnijo trgovci!

2.) Jezi se trgovski odbor, da se organizujejo kmetje in delavci in sploh konsumenti kot ekonomično samostojne eksistence, in piše: „Kakor skuša židovski oderuh svojo žrtev zaprestiti, takó, da more vse svoje potrebščine pri njem kupovati in vse pridelke njemu prodati, tako hočejo klerikalci našega kmeta gospodarski izolirati, da ga bodo imeli priklenjenega na verigo.“ — Kdo da je ta „klerikalec“, ki odira kmete, je prav dobro povedal dr. Ivan Tavčar v „Slovenskem Pravniku“, ko je pisal to-le: „Na Notranjskem ima skoró vsaka vas svojega oderuha, ki dere sovaščane s tem, da jih sili v trde kupčije z lesom. Tak „poštenjak“ ima vselej svojo gostilno. V njo vabi revnega kmeta, ga napaja s slabo pijačo, ter mu daje prav močno osoljeno, staro meso, takó da mora tisti, ki si je s to „slanino“ napolnil želodec, še bolj piti. Kadar se je vjeti ptiček najedel in toliko napil, da ga komaj nesó noge, približa se mu gostilničar ter ga s sladkimi besedami opozarja na to, da ima še lepe gozdove in da bi pri njem — gostilničarju — prav lahko prodal kaj lesa. Pijanemu kmetiču, ki v svoji omamljenosti ne ve, kaj počenja, napnó se oči in vesel je sladkih besed, ki mu jih daje bogati oštir. Takoj je pripravljen k vsaki kupčiji!... Znano je, da so po tem potu obogateli posamezniki po notranjskih vaseh, in tudi znano, da so ravno zavoljo teh oderuhov z lesom obubožale cele vasi po Logaškem in Cerkniškem okraju.“ — Takó dr. Tavčar, prvi sedanji odbornik trgovskega društva! Ne rečemo, da je meril g. Petsche iz Starega Trga na dr. Tavčarja, ko je na zadnjem občnem zboru

rekel, da „tako sumničenje zamore prihajati le iz ust ljudij, ki nimajo nikacega poštenja“, znano pa je, da si je baš Petschejev oče v kratkem času pridobil 100.000 gld. premoženja. Ne čudimo se tedaj modremu sinu, ako s tega čvrstega kupca doli brca zoper organizacijo kmetov, češ da je ona „atentat na fundamente našega ljudstva“, je hotel reči: našega očeta.

3.) Trgovci na kmetih sploh niso potrebni in so kmetom le v škodo. Tega ne pravimo mi, ampak to dokazuje trgovski odbor sam v svojem poročilu, ko piše: „Glavne potrebščine si kmet večinoma vse sam pridelal, kar kupi pri trgovcu, to rabi — izvzemši nekatere potrebne stvari — največ samo za komfort.“ — Tu se vidi, kakšnemu otrobevezcu so dali trgovci sestaviti svoje poročilo. Vsak otrok mora priti do sklepa: Ker je kmet siromak in trpi bedo, čemu mu treba komforta? Trgovci bi bili tedaj le zapegljivci k nepotrebnemu zapravljanju in ubijalci lastnega naroda!

4.) Dokler dr. Tavčar še ni imel „biblioteke hranilničnih knjižic“, je trdil, da so „oderuhi“ predragi, sedaj je pa njegova trditev, da je „cerkev predraga“, morala dobiti odmeva tudi v poročilu trgovskega društva, katero se ne sramuje izreči neresnico, da „kmet trpi zato, ker mu cerkev trikrat več vzame, kakor znašajo vsi njegovi davki z dokladami vred“. Da je „modrost“ poročila dovršena, pa precej nato sledi stavek: „Marljiv, trezen, varčen kmet, ki nima dolga, tudi danes še lahko izhaja“. — Ali bi se ne moglo isto reči tudi o liberalnih trgovcih, n. pr. o selškem Tavčarju, ki je na zboru zelo brusil jezik ob svoje domače duhovne pastirje in dr. Kreka, ki pa vender desetkrat več kronic znosi v gostilne, kakor v farovž in kapelanijo. Naj delajo trgovci, če hočejo, kmetom pridige v svojem poročilu, pisoč, da „kmet pri kupčijah pije in puši, kar se da“ in da „dela z denarjem, kakor da ga je dobil v loteriji“, a malo naj tr-

Brez Boga!

(Slika iz socijalno-demokratskega življenja.)

(Dalje in konec.)

V tem trenutku se vrata odpro in pijan mož se priguglje v delavni obleki. Bil je Peter Lokar, zakonski mož Nežin. Ko ugleda ta nenavadni prizor, zakriči:

„Ka—a—aj hoče ta stara babura tukaj?“

Neža osorno pogleda moža in mu reče: „Bodi pameten, Peter! Otrok se s smrtjo bori in ta dobra žena tukaj so moja mati. Jih li ne poznaš več?“

„Ka—aj?“ zareži pijanec, „moja tašča?... To je pa res nenavaden obisk. Kaj bi pa radi, mamica, če vas smem vprašati?“

Odgovora ni dobil. To pa šele razjari suroveža. S hripavim glasom zareži: „Kaj imaš tukaj v steklenici starka? Žganje? Daj ga meni, jaz sem presneto žejen!“

„Peter, Peter! se li ne sramuješ?“ mu pro-seče govori žena. „Zdaj vsaj bi moral pustiti surove šale na strani, ali ne vidiš, da otroče umira?“

S tresočimi rokami mu je žena pomolila otroka.

Pogled na umirajočega otroka, ki je bil venderle njegov, ga je nekoliko streznil. Roko stegne po otroku, pa starka jo odrine nazaj, rekoč: „Idi v stran, bogokletnež! Nikoli ti ni bilo mar za otroka, pusti ga torej tudi sedaj v miru, in ne zapiraj mu vrat k raju!“

Surovež ni razumel starkinih besedij.

„Baba je gotovo znorela“, je mrmral, zasukal se na podstavku čevlja, potem pa mej pridušanjem stopil v kuhinjo, da bi si poiskal kaj za žejo. Ubogi Neži so grenke solze zalivale oči, ko je videla, da za otroka ni več rešitve.

„Zdaj nam ni več časa izgubljati, drugače ga bo prej konec“, reče stara mati. Vzame steklenico v roko, polije glavo otroka z vodo in s tresočim, a svečanostno-resnim glasom izgovori pomenapolne besede: „Peter, jaz te krstim v imenu Očeta, Sina in svetega Duha!“

Otrok lahno zaječi, znova ga strese hud kašelj, krčevito se mu jamejo vzdigovati prsa, sikajoč glas se izvije višnjevimi ustnicam in... To je bil zadnji zdih otroka... Nežin ljubljeneč je bil mrtev.

Mati vzame hčeri mrlička z naročja, ga položi na posteljo ter poljubi na mrzlo, blede čelo. Potem pa prime roko svoje hčere, rekoč:

„Bodi potolažena in zahvali Boga za to milost! Tvoj otrok je zdaj angelček v raju, in ti imaš vender nekoga, ki bo prosil za te pred sodnim stolom božjim.“

Mož se je mej tem vrnil in nenavadni dogodek ga je kmalu nekoliko streznil. Prišel je do spoznanja, kar se je ravnokar zgodilo. Vrže se pred posteljo na tla ter s solzami oblije mrtvo dete. Blažja čustva, ki so že leta spala v njegovih prsih, se vzdramijo. Mož se solzi.

Stara mati je nehala tožiti, njeni prsti so prebirali jagode rožnega venca, katerega je bila vzela iz žepa.

Noč je minola, noč žalosti, a vender noč velike milosti za nesrečno mater.

Napočilo je krasno jutro. V tisočeri svetih so odsevali žarki vshajajočega solnca po mestnih strehah. Zvonovi so doneli slovesno iz lin, nannanjajoč veliko noč, praznik miru, veselja in vstajenja. Tudi v samotno podstrešno izbo naše družine prihajal je mir, mir po hudih dušnih bojih, mir po nevihti.

Mati sedi objokana pri mrtvem otroku, oče pa stopa nem po sobi, zatopljen v črne misli. Kakšna velika noč! Ni mu prišlo na um, da bi

govci tudi sami „po sebi malo pogledajo“ in kmalu utegnejo zapaziti neko drugo „prokletstvo“, ne pa onega „klerikalne organizacije“, istino namreč, da veliko težje, kakor duhovščina, bi pogrešali „hudiča alkohola“ tisti trgovci, katerim je prav ta hudič glavni vir njihove bogatije.

5. Trgovski odbor hoče v poročilu ljudi slepiti s tem, da govori le o konsumnih društvih in popolnoma taji obstoj kmetijskih in gospodarskih zadrug, češ da se „na to polje naša duhovščina ne poda“. Gospodje liberalni trgovci, to ni reelna trgovina! Le po pravici! Čisto kmetijskih in gospodarskih zadrug imamo že nekaj v deželi in jih bo kmalu še več. Ne morete se pa pritožiti tudi zaradi konsumnih društev Vi, ki „zahtevate prosto trgovino posameznikov v vsestranski napredek naše dežele“. Kakor si tedaj smete pomagati Vi, takó tudi drugi, ki so še nekoliko revnejši od Vas. Vi kupujete blago tam, kjer je ceneje, tako tudi konsumenti. To dela svoboda, katero zahtevate Vi za se, pa naj velja še za druge.

6.) Točk bi morali naštet vsaj sto, ako bi hoteli odgovarjati na vse klobasanje in zavijanje resnice v „poročilu“ liberalnih trgovcev. Naj stori to „Gospodarska zveza“, če se ji zdi vredno, ker trgovci zaradi nje posebno ostro prijemajo vlado ter se hvalijo, koliko ovadb so že napravili v svoji svobodoljubnosti zoper tovariše v konsumih, ki so sedaj tisto, kar so (nekateri celo brez vse učenosti) postali sami. Mi se dotaknemo le še zadnjega odstavka poročila, v katerem isti trgovci, ki so doslej vedno hoteli biti politično brezbarvni, skočijo na dan kot bojni petelini prve vrste, trdeč, da kot strankarji v prihodnje odločno posežejo v politično življenje na korist liberalizma.

Njih namen je, kakor pišejo: „Odpraviti iz zakonodajstva ostanke klerikalizma, zlomiti, kakor je v modernih državah, politično in gospodarsko prevlado duhovščine, streti to prevlado, ker je to kulturno delo prve vrste“. Takó govorijo trgovci, ki so postali verni učenci mojstra liberalne misli. In čudijo se, da je duhovščina še za časa izvahala njih naklep in da jim nasprotuje s socijalnega stališča, kakor tudi s stališča vere in cerkve, v katero so ti najnovejši sovragi še vpisani. Dobro, da se poznamo! Kaj li potem še cvilite, ko ste se izdali sami! Prav imate: „Troti smo klerikalci“, ako na to Vaše izzivanje, v bodočnosti ne nastopimo čvrsteje in se ne organizujemo tesneje zoper ljudi, ki nam hočejo poliberaliti zakonodajstvo ter prodajati liberalno kulturo namesto dobrega sladkorja in riža. In to grdenje duhovščine! Kakšno prevlado hoče li imeti duhovščina? Za svoj stan nikakršne ne, ker nobene ne potrebuje; pač pa je katoliška duhovščina vedno zahtevala in bo zahtevala, da imej prevlado v narodu Kristov nauk, in sicer ne-le v naroda privatnem življenju, ampak tudi v zakonodajstvu. Zaradi te prevlade je na

svetu boj mej krščansko in liberalno mislijo, zato je tudi proti trgovcem oster boj, ki pa postane še ostreji, ker nekateri trgovci po vsi sili hočejo zapustiti trgovski poklic in postati pijonirji liberalizma. O. toliko moči ima še naš ubogi narod, da se bo rešil „pijavk“, ki mu hočejo izpiti — dušo. Po uspehih bo spoznal liberalno hinavstvo in pojde po svoji poti. „Narod spasit sebja“, doslej je pasel — Tavčarjeve „oderuhe“.

Izvirni dopisi.

Od Zilje, 19. junija. S trepetajočim srcem smo čakali koroški Slovenci leta 1887. imenovanje novega krškega knezoškofa, kajti bali smo se, da nam zopet pošljejo trdega Nemca. In res, dobili smo ga. Ko so nam pa celovski slovenski in nemški listi naznanili, da se novi knezoškof pridno uči slovenščine, smo se kmalu potolažili in pomirili. Nadejali smo se, da postane naš novi knezoškof drugi Valentin Wiery, kateri se je, dasi trd Nemec, hitro priučil toliko slovenščine, da je pri vizitacijah v slovenskih župnijah pridigoval slovenski. Pa varali smo se. Pri prvi vizitaciji, ko je gospod knezoškof v cerkvi nemški nagovoril, smo se še tolažili, češ, da tako hitro s slovenščino ne gre. Kako smo pa osupnili, ko nas je letos knezoškof vdrugič obiskal in slovenskim otrokom zopet v trdi nemščini razlagal resnice svete vere! Nehote nam je prišla v glavo misel, da živimo v časih Karola Velikega, ko so našim slovenskim pradedom razlagali nemški duhovniki sv. vero v nemščini in se niso dosti za to brigali, če so jih Slovenci razumeli ali ne. Naš prejšnji knezoškof Peter Funder je bil tudi trd Nemec, pa toliko ljubezni do ljudstva je vendar imel, da pri vizitacijah na Slovenskem ni nemški govoril, ker je dobro vedel, da bi ga ljudstvo ne razumelo. Bilo bi primerneje, ako sedanjí g. knezoškof slovenski ne zna, da bi pooblastil kakega slovenskega duhovnika, ki bi v njegovem imenu otroke izpraševal in nagovarjal. Pa, žal, po škofu se ravna tudi nekateri dekani. Opomniti moram, da imamo pri nas nekatere nemške dekane, ki pri letnih vizitacijah v šoli slovenske otroke nemški nagovarjajo in izprašujejo.

Ni dovolj, da nas vsi posvetni uradi na Koroškem zatirajo, ali naj jim pomaga še višja duhovščina? Kje so naši prijatelji? Ponižno prosimo pomoči! Kristus je rekel: „Ljudstvo se mi smili!“

Politiški pregled.

Za nemški državni jezik v Avstriji so skovali načelniki nemške leveice spomenico, katero so izročili ministerskemu predsedniku. Ti prevzetni ljudje zahtevajo, da izda tak jezikovni zakon, ki bode zakonito določal nemščino kot državni jezik. S tem so Nemci pokazali, da ne mislijo na spravo s Slovani in da je vsaka sprava nemogoča. Ker Nemci raznih dežela in

strank pripravljajo manifestačne shode za to svojo zahtevo, poziva staročeški „Hlas“ slovenske državne poslance, naj tudi oni združeni skličejo konferenco, v kateri naj protestujejo proti sklepu nemških strank glede nemškega posredovanja in državnega jezika.

Katera zaveznica je Avstriji koristnejša? Od 1. januarja 1899 do 1. maja 1900 podelila je ruska vlada samo v guberniji Lublin 310. avstrijskim podložnikom rusko državljanstvo. Kakšna razlika mej Nemčijo in Rusijo! Dočim Pruska izganja Avstrijce samo zato, da bi jih ne trebalo sprejeti v državljansko zvezo, pa Rusija celo vabi od nas izseljence ter jih proglašajo po kratkem bivanju za svoje državljane.

Češki Nemci hočejo sklicati v Litomerice shod vseh nemških čeških strank, kjer naj bi se izjavili, da se ne zadovolje samo z zahtevo po nemškem posredovalnem jeziku, ampak da mora biti nemščina zakonito priznani državni jezik in da ne puste, da bi se Körberjev jezikovni načrt uveljavil po § 14.

Dr. Steinwender pred svojimi volilci. Dne 15. jun. je govoril dr. Steinwender pred svojimi volilci v Beljaku. Shod je bil zelo buren, ker je bila malone polovica izmej navzočih socijal-demokratska, in ker so ga nemški radikali hudo prijemali. Steinwender ni povedal veliko novega. Pojasnoval je, kako je prišlo — po njegovih mislih — do sedanjega položaja. Njemu se gré sev samo za nemško nadvlado in ta se doseže s tem, da se — Čehom vzame orodje obstrukcije. Konečno je govornik zahteval, da se razpusti državni zbor. Nemški radikalec dr. Gassner je Steinwenderu izpraševal njegovo politično vest in izrekel nado, da bo ta shod Steinwenderja „zadnja predstava“. Torej Steinwender, dasi tak nasprotnik vere in Slovanov, niti svojim rojakom ni več po volji, in žele mu hiter konec, da se drugi vsedejo na njegov sedež.

Vojna na Kitajskem. Bokserji so spravili Kitajsko v silno zadrego. Velevalsti so odločno nastopile za mir in kitajska cesarica se bode kesala, da je v preganjanju Evropejcev s svojimi četami stopila na stran bokserjev. Velevalsti so sedaj naročile Japonski, naj nastopi proti upornim Kitajcem. Japonska ima evropski izšolano in urejeno armado ter lahko takoj pošlje na bojišče 50.000 mož pešcev, 12 eskadron in 24 baterij. V malo tednih lahko spravi še skupaj 72.000 domobrancev in 100.000 rezervnikov. Proti tej izšolani armadi kitajsko neizšolano vojaštvo ne bode moglo dosti opraviti. Kitajci so hoteli zabraniti mednarodnemu ladijevju, da bi ne moglo po reki Peiho pred Tientsin. Kitajske cesarske čete so po noči bombardirale evropske ladje. Velevalsti so takoj odgovorile in naklep, potopiti sovražno brodovje, se Kitajcem ni posrečilo, pač pa so si Evropejci osvojili Taku. Kitajci so pri tem izgubili 700 mož, 100 Kitajcev so pa Rusi še na begu dohiteli in vjeli. Avstrija pošlje, če bode treba, na Kitajsko še nekaj bojnih ladij in

ponižno poljubil roko Gospodovo in se s poboljšanim srcem vrnil k Onemu, ki vlada svetove. Nemi so bili vsi trije, a srce Petrovo je ostalo odtrgano od Boga.

V srcu starke pa je počival blažen mir. V njeni duši je sijalo solnce vere in ljubezni božje. Mir, rajski smehljaj, se je zibal po licu voščeno-bledega deteta, ki je mirno spalo, kakor bi ga objemal prijeten sen. Stara mati zavila je otroka v čeden prt in mu prižgala luč na mizi zraven postelje. Tiho sedi ob strani mrtvega deteta in moli — ne za dete, saj ne potrebuje njene molitve, ker se je čista dušica že povrnila v naročje Gospodovo — ne, za tega angeljčka ne moli, pač pa za njegovo mater, za svojo nesrečno hčer, ki je nekdanj tudi tako nedolžna in brezmadežna, kakor ta njen otrok, a zdaj, zdaj, ah! . . .

Pa tudi za svojega zeta je molila, da bi mu Bog še o pravem času dal spoznanja.

Neža na tistem jame sama sebi očitati in prositi Boga odpuščanja. Od tiste noči namreč, odkar je z zapeljivcem zbežala iz domače hiše, očitala ji je v prvih nočeh vest, da je tudi ona kriva na tem, da je tako globoko padla, ker je

bila preveč popustljiva. Nikoli bi ne bilo prišlo tako daleč, ko bi bila ona kot krščanska žena izpolnila svojo dolžnost.

„Kaj hočeta zdaj početi?“ vpraša mati hčer, ko se je bila prva žalost nekoliko plegla.

Neža ni odgovorila, ampak brezupno je zrla v mater.

„Obleci se, in pojdi z menoj!“ reče hčeri, ko so se zvonovi zopet oglasili iz bližnje cerkve v mlado velikonočno jutro tako resno in milo.

Hči je ubogala in odšli sta, mož pa je ostal čmeren doma. K cerkvi sta ženi namerili korake. Vršilo se je svečanostno sv. opravilo pred zbrano krščansko množico. Prvikrat po treh letih prestopila je Neža danes zopet prag svetišča božjega.

Kar se je v tisti blaženi uri vršilo v srcu mlade žene, se težko dá opisati. Da, ljubi Bog, neskončno velika je Tvoja usmiljenost! Žalosti in boli razpokano in od verskih dvomov uničeno srce poživila je zopet rosa nebeške milosti. Zopet se je poživila ovetlica, ki je dolgo časa medlela v žgočih žarkih strastij, krasna cvetka krščanske misli in zaupanja v Boga. Še isti dan pri-

stopila je Neža k spovednici, potožila namestniku božjemu svojo krivdo in potolažena in mirna se vrnila domov.

Pa, kje je mož? Njega ni nikjer. Tam na odru spava otročiček mrtvo spanje. Na mizi pa dobi Neža pismo.

Njen mož, kateremu je bila v trapasti ljubezni žrtvovala telo in dušo, ji hladno v pismu sporoča, da je zakonska zveza pretrgana, da on gre v svet, in si tam poišče sreče, katere pri njej ni našel.

„Naj gre!“ reče mati, „saj ni bil vajin zakon dober zakon pred Bogom. To bi se itak bilo moralo nehati, ako bi tudi on pretrgal ne bil. Za-te je prav, da se ločita.“

Otroka so zagrebli. Nesrečna Neža je zapustila hrupno mesto. Z materjo se je preselila v ljubo domačo vas in tam zopet našla pokoj svoji duši, katerega v mestu ni poznala. Našla je zopet svojega Boga. Bila je vzor delavne krščanske ženske in tolažba in podpora stari materi, ob enem pa živ svarilen vzgled vsem trapunjam, katerim družega ni mar, kakor dobiti moža, četudi brez — Boga.

je baje pripravila za vkrcanje bataljon slovenskih vojakov 97. pešpolka v Trstu. Največjo vojno silo ima v bližini Kitajske mej evropskimi vele-silami Rusija. Na potu v Taku je 5000 vojakov, iz Odese jih je odšlo 1500, skupno ima Ruska na kitajski meji 40.000 vojakov. V petek so ki-tajske čete v Peking napadle poslaništva. Na pomoč jim je prišel angleški admiral Seymour z evropskimi in ameriškimi četami. Ta vest pa še ni potrjena, ker se čuje tudi, da je Seymour padel v boju in da so poslaniki pomorjeni. Tudi v Tientsinu so boksarji naskočili tujce, a jih je 2000 mož broječa evropska armada odbila. Kri-žajo se najraznovrstnejše vesti, ki si nasprotu-jejo, ker prihajajo po raznih ovinkih v Evropo. Tako ni nič kaj verjetno poročilo, da je neki kitajski podkralj Tian pridrl v Peking, požgal cesarsko palačo in umoril cesarja in cesarico. Druge vesti zopet trdijo, da je cesar nenadoma umrl in da se cesarica pripravlja na beg. Naj-bolj verodostojna je še vest, da je Li-Hung-Čanga, najboljšega poznavatelja Evropejcev mej Kitajci, cesarica pozvala v Peking. To se tolmači, da je cesarica prestrašena ob velikih izgubah pri Taku in hoče odnehati zaradi odločnosti evropskih velesil. Ob teh bojih vsiljuje se vprašanje: Ali nastane iz teh prask svetovna vojna. Trdi se, da za sedaj še ni nevarnosti. Velevlasti imajo sicer gorke želje po kitajskem ozemlju, a imajo nekak strah druga pred drugo. Pač vedo, da bi marsikatera izmed njih pri mejsebojnem boju iz-ginila s svetovnega pozorišča. Zato se poroča, da se je pri zadnjem dogovoru mej velevlastmi radi Kine doseglo popolno sporazumljenje. Vre-ditev kineškega vprašanja je naslednja: Cesarica regentinja se odstavi in potem internira v ino-zemstvu, cesarja se zopet postavi na prestol, vender pod evropsko kontrolo in z mejsebojnimi zagotovilom, sedanji položaj v Kini ne izkoristiti za pridobitev kineške lasti.

Vojna v južni Afriki. Roberts čepi še vedno v Pretoriji. Angleški vojaki trpe na po-manjkanju živil. Mnogo jih je umrlo lakote in napora. Transvalski Buri se združujejo z oranjskimi Buri. Angleški generali imajo polne roke dela, da odbijajo burske napade.

Ruski zunanji minister — umrl. Ta žalostna vest prihaja iz Petrograda. Grof Muraviev, mož, v katerega rokah je počivala politika ruska, in kateri je s svojim talentom pridobil Rusiji velikih uspehov, je umrl nenadoma. Da je ta nenadna smrt nastopila v trenutku, ko se bje boj v Kitaju, je sila sumljivo in širijo se vesti, da ga je umorila angleška roka.

V Italiji je odstopilo Pellouxovo minister-stvo. Novo ministerstvo bode baje sestavil se-natski predsednik Saracco.

Domače novice.

Izlet k sv. Joštu bode priredil v nedeljo dne 1. julija „Meščanski klub“ iz Ljubljane. Odhod z jutranjim gorenjskim vlakom do Kranja, od tod peš k sv. Joštu, kjer bode sv. maša. Gostje dobro došli!

Gdč. Eleonora dr. Jenkova, hči poštvo-valno delujočega dr. Jenka, je prve izpite za zdravnico napravila v Petrogradu z odliko. Če-stitamo!

Promoviran bode dne 26. t. m. na du-najskem vseučilišču g. Fran Novak doktorjem prava.

Zakaj je bil obsojen „Domoljub“? Preteklo soboto je stal pred ljubljanskim okrajnim so-diščem odgovorni urednik „Domoljuba“ gospod Ivan Rakovec. Tožil ga je črnovrški posestnik Ivan Lampe, po nekdanjem ognjevitnem zastop-niku „časnikarske svobode“ dr. Iv. Tavčarju. In zakaj je bil „Domoljub“ tožen in obsojen. Pred sodiščem se je prebral inkriminovani dopis: „Iz Črnega Vrha nad Idrijo. Redkokdaj se kaj bere po časnikih o nas Črnovrščih; a boljše bi bilo, da bi se nikoli nič ne bralo, kakor pa, če se pišejo slabe reči. Vsa fara in okolica pozna naša vrla gospoda duhovnika kot najboljša dušna pastirja; ravno zdaj o sv. Jožefu sta znova po-kazala svojo gorečnost s tem, da se je obhajala tako lepa tridnevnik v čast sv. Jožefu, in ob enem ponovil sv. misijon. Hvaležni farani zato

molijo za svoja duhovnika, ki sta jim preskrbela tolike duhovne koristi; a kakor je med pšenico ljulika, tako sta tudi med dobrimi Črnovršci dva „možica“, ki sta nam v veliko sramoto. Povsod delata zgago, kjer ni treba in tako menda čutita v sebi poklic, blatiti naše duhovnike po slabih časnikih. Lepo rokodelstvo to! A prepričana naj bodeta, da ju vse pošteno prebivalstvo zaničuje. Veliko bolj pametno bi storila, ako bi bila očistila svojo kosmato vest na misijonu; morda še pride čas, ki bi to rada storila, a bode prepozno. Laž in obrekovanje ima slabe noge; kaznen pride prej ali pozneje!“ Toženec je izjavil, „da dopisa ni bral in da je prišel v list brez njegove vednosti, ter se ne čuti krivega, ker v dopisu ni imenovana nobena oseba in sploh noben znak, ki bi kazal na kako go-tovo osebo, in ker slednjič v dopisu samem po njegovem mnenju ni nič žaljivega, o čemer se tudi vsak lahko prepriča, ako čita ono notico.“ — Sodni tajnik Bučar, ki je vodil raz-pravo, je proglasil obsodbo in Rakovcu na-ložil 14 dnevni zapor. Gotovo je, da je po sodnem tajniku Koblerju prišel k okrajnemu so-dišču zopet moder, pravičen in nepristranski sodnik, in le čudno je, da se je zoper to modro razsodbo g. Rakovec še pritožil na deželno so-dišče.

Kdo laže? „Učiteljski Tovariš“ vedno in vedno ponavlja staro frazo, pobrano iz „Naroda“, da je duhovščina nasprotnica šole. Ta fraza po-navlja se v vsaki številki „Učit. Tovariša“ brez dokazov, dasi od krščanskosocijalne strani urednik „Tovariša“, Jakob Dimnik, vsak teden dobiva s številkami oprte dokaze, da so trditve „Tova-riševe“ iz trte izvite. Tudi danes imamo kaj za-nimivih podatkov o „Tovariševih“ trditvah. V Avstriji je bilo do 1. 1898. napravljenih od du-hovnov za dijake 1945 ustanov z glavnico 6,291.311 gld. O delovanju „mrtve roke“ za šolo pa priča še druga vest: Ker nemški mestni za-stop v Olumucu na vso moč zanemarja češko šolstvo, bode knezonadškof dr. Kohn ustanovil več čeških ljudskih in meščanskih šol. Ali bode sedaj vender že plitve fraze „Učit. Tovariša“ Jakob Dimnik dal za peč, da ne postane pred javnostjo smešen?

V ljubljanskem ognjegasnem društvu vre. Čujemo, da člani hočejo, da se vežbalca, g. Daxsa odpusti, ker bi moral poučevati ognje-gasna društva po deželi, a ta pomoč zunanjim društvom ne prihaja.

Kresovi so v četrtek goreli po slovenski domovini v čast Jezusovemu Srcu. Raz ljubljan-skega Gradu se jih je opazilo 35. Iz Železnikov se nam poroča, da so ondi žgali mogočen kres in streljali. V Ljubljani je bila cerkev Jezusovega Srca slovesno razsvetljena.

Zadoščenje tržaškim Slovencev. Poroča se, da je proti župniku Hrovatinu pri sv. Jakobu v Trstu odločno nastopil sam škof dr. Šterk. Obljubil je, da se bo smela nova zastava bra-tovščine sv. Cirila in Metoda udeležiti pri slav-nosti cerkvenega patrona 25. julija. Ob škofovi navzočnosti se je razvila zastava v cerkvi.

Ljubljanski Samassa pošilja Slovincem samonemške „Preis-Courante“ za pumpe in druge izdelke svoje livarne. Ali se bodo Slovenci še dolgo dali „pumpati“ Nemcem? Kdaj bi bila duhovščina že lahko napravila svojo livarno!

Umrli je na Proseku gospa Franciška Na-bergoj. Bila je soproga očeta tržaških Slovencev g. Ivana viteza Nabergoja.

Cerkvene zadeve. Posvečenje presv. Srcu Jezusovemu vrši se v Ljubljani tako-le: Včeraj je bil v stolnici ob 10. uri dopoldne govor in potem pontifikalna sveta maša s posvečenjem presv. Srcu Jezusovemu. Slovesni obhod bode jutri v nedeljo 24. junija z Najsvetejšim in se bode vršil nastopno: Ob 2. popoldan bodo v vsaki župni cerkvi litanije presv. Srca Jezuso-vega, potem prihajajo procesije po navadnem redu k stolnici, kjer se združijo s procesijo stolne župnije. Mej procesijo se bodo pele litanije presv. Srca po napevu P. Ang. Hribarjevem. Sprevod pojde po glavnem trgu, čez Radeckijev most, Turjaški trg, skozi Gosposke ulice, Zvezdo, nazaj v stolnico.

Drž. poslanec dr. Pacak se je te dni mudil v Ljubljani s svojo soprogo na ženitovanjskem potovanju.

Slovensko gledališče. Gosp. Rudolf Ine-mann je res, kakor smo že zadnjič poročali, odstopil od slovenskega gledališča in bode 1. julija pričel svoje delovanje na češkem narodnem gledališču v Pragi. „Glasbena Zora“ poroča, da je tudi gospa Irma Polakova dobila ponudbo, naj pride v Beligrad. G. Housa je v „Narodu“ z dolgim pismom izjavil, da se ne puli za reži-serstvo. Tako je gosp. prof. Hubad moral iti v Prago po družega naslednika gosp. Inemanna. Zakaj ne v Zagreb po domačina Borštnika?

Za slovenski katoliški shod se pridno vrše priprave. Tudi ljudstvo izreka svojo željo po takem shodu. Na zborovanjih v Vodicah in na Dobrovi so se zborovalci soglasno izrekli za to-le resolucijo: „Možje, zbrani na ljudskem shodu (na Dobrovi), priznavajo, da je potreben katoliški shod, da se varuje katoliška vera proti obrekovalnim in lažnjivim napadom protikato-liškega časopisja, in da se razni stanovi zdru-žijo v složno in jednotno delo v prosep našega ljudstva; zato priporočajo vsem Slovincem, naj se udeležijo katoliškega shoda.“

K ustanovitvi civilne godbe in godbene šole v Ljubljani. Ljubljansko prostovoljno ga-silno društvo obudilo je zopet misel, ustanoviti v Ljubljani civilno godbo, in je iz formalnih ozirov prevzelo tudi vse priprave, katere vodi poseben odsek. Tudi godba bode formalno z ga-silnim društvom spojena. Vabijo se torej tem potom vsi oni, ki želijo pristopiti k civilni godbi in so že godbeno izurjeni, da se osebno oglase v mali dvorani „Mestnega doma“, in sicer v če-trtek, 21. t. m., ali soboto, 23. t. m., vsakikrat od 10. do 12. dopoldne ali zvečer od 6. do 8. ure. Ker se bode seveda gojila sočasno tudi godba na lok, se uljudno vabijo in prosijo tisti gospodje, ki znajo igrati na jednega teh instru-mentov, da osebno ali pismeno svoj pristop od-seku prijavijo. Da bode mogoče določiti, se li da sposoben oddelek ustanoviti, bode navzoči gosp. kapelnik Benišek gospode prijavljence pre-skusil; zato so vsi naprošeni, da po mogočnosti prineso seboj godalo, katerega so zmožni, in po mogočnosti tudi muzikalije, iz katerih bi zmož-nost pokazali. Vabijo se ob enem tudi stariši, ki bi želeli, da se njih sinovi od 15. leta naprej v to svrhu izvežbajo v godbi in so pripravljeni, po dovršeni šoli tudi sodelovati pri godbi, da se osebno z njimi oglase v mali dvorani „Mest-nega doma“, in sicer dne 21., 23., 26. in 28. t. m., vsakikrat od 6. do 8. ure zvečer. Starejši mla-deniči se lahko sami zglase, vender naj prineso seboj potrebno pismeno privoljenje starišev ali delodajalcev. Pouk bode brezplačen. — Ker od-boru samem ni mogoče naprositi vsakega po-sameznega meščana osebno za prispevek. Zatega-delj je naprošeno p. n. občinstvo, naj ustno ali pismeno naznani „vodstvu civilne godbe v Ljub-ljani“ s kakšnim letnim prispevkom je kdo pri-pravljen podpirati to godbo. Zglasitve podpor-nikov vsprejema tudi uredništvo „Slovenskega Lista“. Prijateljem godbe, ki so pripravljeni na-birati doneske, so nabiralne pole pri odboru na razpolago. Ker v Ljubljani res živo pogrešamo civilne godbe in ker je mogoče, da na ta način pridemo do dobre, za stolno mesto Ljubljano primerne godbe, priporočamo izproženo misel, želeč, da bi se čimprej posrečilo odboru dobiti dovolj rednih prispevkov.

Tržni nadzornik v Ljubljani je pričel sto-pati mej branjevkami v novi svoji uniformi. Mož ima zlat „krogelc“. Tako imenitno uniformo se dobi v Ljubljani za nadzorovanje češpelj in čre-šenj, če je človek študiran sin podžupanov.

Tlakovanje ulic po Ljubljani se je že pri-čelo. Prva je na vrsti Šelenburgova ulica, katero razkopavajo s krampi. Tlakovanje bo kazalo, da smo moderno zadolženi.

Ljubljansko trgovsko in podporno društvo je na občnem zboru preteklo nedeljo mirno ohra-nilo dosedanje preziranje slovenskega jezika. Društvo ima mej 585. udi veliko slovensko ve-čino, kateri pa nedostaje odločnosti in ima pri rokah za samonemški „Jahresbericht“ vse polno izgovorov. To je narodno-napredna nemškutarija!

Celovski nemški radikalci v rokah Židov. Tudi v Celovcu se mnogo bobna o „naprednosti“, a ta „naprednost“ je presneto slaba. Vodna moč bodoče elektrarne je v rokah Žida Ganza, ki jo odstopi le pod pogojem, da dobi zidanje elektrarne in nabavo strojev. Tramvaj ima v rokah Žid Springer, ki ima tudi predprave, izdelati nadaljne črte. Na vojašnice Celovčani mnogo doplačujejo. Pri takem gospodarstvu ni čudo, da pride na vsako celovško glavo 300 kron dolga. — Heil, Michel!

Drobne novice. Predsednikom kmetijske družbe goriške je izvoljen g. Bolle proti conte Panigaju. — Nevihto so imeli v ponedeljek v Novem Mestu. Treščilo je v kozolec blizu Beršlina. — V Pulju je bil v četrtek vojni minister Krieghammer. — Toča je pobila 18. t. m. po vsi trnovski župniji na Notranjskem, dne 16. t. m. pa Podlipo v vrhniškem okraju. — Kupčija s črešnjami je na goriškem trgu zelo živahna. Vsak dan se proda 600 — 800 kvintalov črešenj. — V kupeju sta okradla neznan eleganten gospod in neka dama vpokojenega kontrolorja finančne straže Vincencija Kirschmanna, ki se je peljal iz Trsta v Ljubljano. Pridružila sta se mu v Trstu in izstopila na Opčinah. Vzela sta mu 100 kron. — Ponesrečil se je pri streljanju z možnarji v Kropi kovač Lapajne. Nevarno ranjenega na glavi so prepeljali v ljubljansko bolnico. — Ustrelil se je v Trstu 50letni višji poštni kontrolor Henrik Kobau, ker so v blagajni pri njem našli več denarja, nego ga je bilo vknjiženega. — Za vodovod v Vižmarjih je poljedelsko ministerstvo dovolilo podpore 8850 kron. — Zveza mlekarških zadrug na Notranjskem s sedežem v Sp. Logatcu se snuje. Na Notranjskem je sedaj šest mlekarških zadrug. — Na lovu ponesrečil se je na Gorenjskem dvorni svetnik g. dr. Račič. Zlomil si je nogo. — Na kolodvoru v Št. Petru na Krasu je zadela kap vpokojenega posvetnega kapitana M. Pfana. Bil je takoj mrtev. — V Kranju so dobili novo javno mestno kopališče. — Slomškove slavnosti na Ponikvi se udeležijo tudi Hrvatje. — Slovensko Ponižvo prisodilnico v Gorici je kupnim potom prevzel g. Anton Jeretič. — V Gorici se je ustrelil prostak Friedl 47. pešpolka. — V Ljubljano padla je iz čolna ob Francovem nabrežju Marija Košir. Dve ženski sta jo rešili. — Novo ognjegasno društvo se snuje v Motniku pri Kamniku. — Strela je udarila v zvonik cerkve sv. Križa pri Tomaju. Škode je kakih 500 gl. — V Ptuj pride 29. junija „Deutsch akademischer Gesangsverein.“ — Celjska protestantska občina se je ločila od ljubljanske in dobila samostojnega vikarja, Frica Maya iz Gradca. — V Ljubljani je kupila hišo, št. 7. v Dijaških ulicah, ki je bila prej last pokojne Pavline Mauser, Alberta Miklaveca, soproga g. Ivana Miklavca. — Celjskemu Polancu je zopet gorelo v prodajalnici. Ima pač srečo v nesreči, da vedno dobiva zavarovanja. — Pred mariborskimi porotniki je bil obsojen k smrti na vislicah 24 let stari Jožef Gošnjak, ki je zavrtno s sekuro umoril Franca Graceja. — Kap je zadela v četrtek v ljubljanski „Zvezdi“ staro branjevko Marijo Krašna, mater soproge kavarnarja Krapša. — Meriti so pričeli črto za železnico od Vrhnike do Logatca. — Irredenta je neprenehoma na delu. Lahki so pretekli teden pri Folgariji na tirolsko-italijanski meji razstrelili avstrijske državne mejnike z dinamitom.

Občinske volitve v Škofji Loki se vrše dne 25., 26. in 27. t. m. vsak dan ob 4. uri popoldne. Upamo, da bode župan domačin.

Gasilna društva na Gorenjskem. V Stari Loki se snuje novo „Gasilno društvo“. Blagoslovljenje gasilnega doma v Vogljah se zvrši meseca velikega srpana.

Velik javen politični shod bode jutri v Žalcu. Govorili bodo poslanci Žičkar, Berks, dr. Sernec in dr. Dečko.

Otvoritev „Ljudske kopeli“ je bila danes dopoldne ob 9. uri. Otvoritev je bila slovesna, blagoslovil je kopališče č. g. župnik Malenšek.

Katoliško politično društvo v Ljubljani bode imelo dne 5. julija 1900 ob 5. uri popoldne v „Katol. Domu“ svoj občni zbor.

Umrli je nagloma nadučitelj K. Markec na Rudi na Koroškem. Svoj izvenredno katoliški

značaj razodeval je vedno in povsod. Neustrašeno je zagovarjal katoliško stvar in enakopravnost obeh narodov na Koroškem. Pri šolarskih mašah je molil otrokom glasno rožni venec naprej. Za sedanje čase gotovo redek mož. N. v m. p.!

Brambovska vojašnica v Ljubljani. Na črti za razširjenje brambovske vojašnice so gotovi in se delo prične drugi mesec.

Štajarsko učiteljsko društvo za Slomška. „Slovenec“ poroča: Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj je sklenilo v svoji predzadnji seji, proslaviti v Mozirju 100letnico A. M. Slomška. Kdaj bode tak sklep v proslavo moža, ki je učil, da mora Slovenec biti sveta vera in beseda materina, storilo „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani?

Slovenec-izumitelj. Karol Havelka, rodом iz Krškega, umetni strugar v Sarajevu, je izumil jako praktičen stol. Ta stol se da razstaviti na posamične dele, ter je posebno ob preseljevanju in prevažanju praktično in ugodno to, da dvonajst „Havelkovih stolov“ zavzema samo toliko prostora, kolikor jeden navadni stol. Gospod Havelka odpre v kratkem posebno delavnico za take stole, katerim bo cena, primeroma z drugimi stoli, jako nizka. Za sedaj bo patentoval te stole za Avstro-Ogersko in Nemčijo.

Denarja ne mara — celjski magistrat. Ob otvoritvi trgovine z železom „Merkur“ v Celju je g. Peter Majdič dal 200 kron za celjske mestne reveže in 200 kron za reveže celjske okolice ter je župan Stiger vsprejem te svote hvaležno potrdil. A župan Stiger je na povelje Rakuschevo, ki se strašno boji „Merkurjeve“ konkurence, moral preklicati svojo „hvaležnost“. Rakusch je izposloval, da je gosp. Majdič denar za reveže dobil nazaj, češ, da reveži ne potrebujejo njegovega denarja. Rakusch seve revežem od ust odbitega daru ni sam nadomestil.

Realec ustrelil se je v Ljubljani v sredo zvečer pod Rožnikom. Samomorilec je učenec 5. razreda realke, Bruno Eichelster, sin umrlega tovarniškega ravnatelja v Trbovljah. Ustrelil se je v glavo. Star je bil 16 let ter ga je strah pred petimi dvojčkami zmešal. Lani je njegovega brata v rudokopu podsulo.

Odbor za osuševanje ljubljanskega močvirja se je iznova osnoval in izvolil predsednikom g. Fr. Trtnika, njegovim namestnikom g. nadinženerja Fran Žužka.

Štajarsko šolstvo. V šolskem letu 1897/98 bilo je na Štajarskem po učnem jeziku: 639 nemških (636), 226 slovenskih (220) in 38 utrakvističnih (38) šol. Na novo se je osnovalo 6 šol. Novo postavilo se je 19 šolskih poslopij. Šolo obiskovati dolžnih otrok je bilo 192.130, od teh je hodilo v šolo 184.913 otrok, to je 96,24%. Šolskih kazni plačalo se je 3713 gl. 50 kr. dolžnih je še 6670 gl. 50 kr. Učiteljskih močij bilo je 2365. Veronauk učilo je 771 katehetov in 10 učiteljev. Ženska ročna dela učila so se na 610. šolah.

„Bismarck Marsch“ pri procesiji. Pri velikonočni procesiji v Celju, katere se letos ni udeležil celjski občinski zastop, je mestna godba igrala — „Bismarck Marsch“. To je pač nečuten škandal, ako pomislimo, da je bilo pri procesiji navzoče vojaštvo in c. kr. uradništvo. Jeden blagoslov je bil tudi na „Bismarckplatzu“. Prav bi bilo, da se merodajni krogi drugič upro zasmeševanju celjskih želodarjev.

Književnost.

„Misterij žene“ se imenuje pol centimetra nad vrhuncem modernosti stoječa knjiga, katero je Zofka Kveder te dni izdala v Pragi in jo prodaja po kroni. Vsaka stran knjige ima svoj dokaz, da so moški le za to na svetu, da ženske „matrajo“. Misterij žene odkrije Zofka najprej z dvema slikama: s fotografijo svoje glave, katero krasi edino le jahalček na nosu, in pa s sliko neke grozne spake na platnicah (risal Nor), ki baje predstavlja „kos v satanskih krčih poroda stokajoče duše, iz katere ogromni krvavi slapi, bakanal krvi, stare, črne, puhteče krvi, pada v vesoljstvo“. Da bi znani pisatelj „v krvi“ ne mislil, da se ti „krvavi vriski“ poklanjajo njemu, pove Zofka na koncu knjige, da je nesrečno „raz-

glašeno harfo“ že objelo drugo „solnce“, namreč sveti umetnik Vladko, ki je poklonil nebeske „Simfonije“ „Svojoj Sonji“. Torej konec vseh koncev: „Vsa čuvstva Tebi, vse Tebi, umetnik, vse Tebi, Vlado!“ — „Literarni kartel“ v Ljubljani se je čutil zadetega že z „modno-vihravo in površno“ vsebino te knjige. Kaj poreče njegova ženska podružnica v Trstu, še ne vemo. Nam knjiga ugaja, ker bo koristila. Krvava ironija bedaste spise „novostrujarjev“ deva na kveder. „Narodove“ duše so se že v četrtek „rezale, vile, lomile iz duš“ in klicale so v „Narodu“: „Gorje tebi, žena, zakaj nisi poslala samo Jelovšku rokopisa!“ Knjiga bo koristila še več. Moderno-napredne pisateljice, ki zadnji čas mučijo svet s svojimi spisi, bodo ozdravljene histerije, če povzijejo pri vsakem napadu le po eno „črtico“. Kdor pa prečita vse te „orgije noči in noči spola“, ozdraveti mora, četudi biva sedaj za zidom na Studencu ali v Kravji dolini. Kolika korist za deželne finance!

Razne stvari.

Za jungovske učitelje. Francosko ministerstvo, v katerem sedita socijalna demokrata Millerand in Baudin, je izdalo učiteljem naredbo, s katero se prepoveduje na zborovanjih govoriti o zadevah, ki so v zvezi z notranjo in zunanjo politiko. Tudi podpisovanje neke peticije za oprostitev učiteljev od tretje 28 dnevne rezervne vaje, je ministerstvo učiteljem prepovedalo. Jaka Dimnik, — to so preganjalci svobodnomiselnega in naprednega učiteljstva!

Instrumenti češke obstrukcije igrajo zopet vlogo. „Ustredna matica šolska“ je predila slavnost, na kateri se je na korist češke šolske družbe hotelo napraviti razstavo onih orodij in instrumentov, ki so jih Čehi rabili pri svoji obstrukciji. Policija je zagrozila, da razpusti „Osredno matico šolsko“, ako se priredi taka razstava. Odposlala se je pritožba ministerskemu predsedniku, ker je policija pritožbo odbila.

Senzacijonelne iznajdbe. Inženir Rihard Weiss v Brooklynu je iznašel ladijo, ki pomnoži hitrost sedanje vožnje in nudi večjo varnost. Iznajdba je prav priprosta ter obstoji v posebne vrste vijaku, ki se ne nahaja, kakor dosedaj, na koncu ladije, ampak spredaj v ladiji. Ta priprava vsesava vodo in jo meče po dveh, skozi ladijo zgrajenih ceveh zadaj zopet ven. Tako se dobi hitrost, vsled vsesavanja vode ta težava sedaj odpade in reže nova ladija vodo mirno in hitro kot z nožem. — Inženirja Dubo in Lafitte v Marseillu sta iznašla električno-avtomatični aparat, ki bi prinesel pisma v 14. urah iz Londona v Carigrad. Ta bliskovno nagli „pismošča“ ima obliko cigare iz kovine. Dolg je ta aparat 5 m in bi se pomikal naprej po žici, ki bi bila pritrjena na drogove. — Da olajša loteriji delo, je neki avstrijski uradnik iznašel avtomat, v katerega bode tisti, ki bode iskal srečo, vrgel denar in dobil takoj iz avtomata obvestilo, ali je zadel ali ne. Igralo se bode lahko za razne vsote ter bode avtomat imel za to razne predale. Kdor bode dobil iz avtomata listek z ugodnim naznanilom, da je zadel, šel bode lahko takoj k izplačilnemu uradu. Iznajditelj pravi, da je za Avstrijo „potrebnih“ 2500 takih avtomatov, ki bodo dajali dobička 13.500.000 kron. Taki avtomati bi bili na kolodvorih, v javnih uradih (!), v gledališčih in raznih zabaviščih. Na 10 poskusov bi se gotovo zadelo.

Nemiri na Bolgarskem. Kakor javljajo iz Sredca z dne 16. t. m., so se prebivalci vasi Durankalak v okraju Varna uprli davčnim uradnikom, ki so sestavljali seznamek o desetini. Vsled tega je oblast poslala tjakaj spremljevalno stražo. Na potu na lice mesta so kmetje napali stražo ter ustrelili dva častnika, ki sta jezdila na čelu straže. Tudi straža je začela streljati ter ranila kakih 40 oseb. Ostali so zbežali. Potem so napravili mir. V ojačenje straže so odposlali oddelek pešcev, ki naj polovi krivce. V okrajih Varna in Šumla so proglasili obsedno stanje.

Zvišanje poštnih pristojbin in trgovci. Trgovski gremij v Gradcu je sklenil proti povišanju poštnih pristojbin protest na trgovinsko ministerstvo. Ta protest se določuje vsem trgov-

skim gremijem v podpis. Vloga dokazuje, da rabi trgovinsko ministrstvo za preuredbo pošt na deželi 4 milijone, za nadomestitev dostavnin 500.000 kron; s povišanjem poštne, dopisnic, priporočenih pisem za inozemstvo, poštne nakaznic, poštne pošiljatev itd. pa bodo dohodki narasli za 9 milijonov. Potemtakem bo ostalo fiskusu po odračunu 4.500.000 kron. Že doslej pa je nosila pošta 8.850.000 kron na leto, tako da bo znašal sedaj čisti dohodek vsled povišanja poštne 12.500.000 kron, za letos pa celo 16.000.000 kron. Graška trgovska zbornica dokazuje, da ima občinstvo, zlasti pa trgovstvo od nepotrebnega povišanja poštne pristojbin veliko škodo, in stavi sledeče predloge: Vpelje naj se za tuzemstvo dopisnica po 4 vinarje, za lokalna pisma in za tuzemstvo določenih zalepk naj se zniža na 5 vinarjev, zniža naj se cena poštne tiskovin na normalno višino.

Junaška mati. Koliko premore materina ljubezen, kaže ta-le slučaj. Pred dlje časom se je sin delavca Kirsta v Hörde opekel jako hudo. Hude opekline se niso hotele zaceliti vkljub vsemu zdravniškemu trudu in mladenič je bil na robu groba. Rešitev bi bila mogoča le še tedaj, če bi se položila na rane človeška koža. Ko je o tem izvedela mati bolnika, je takoj ponudila, da naj njej vzamejo potrebne kože v rešitev njenega sina. Zdravnik je nato res vzel z njene rane velike kose kože ter jih položil na rane sinove. Ker je pa bilo treba toliko kože, da bi se ženi na jedenkrat brez smrtne nevarnosti ne mogla odrezati, sporazumela se je žena z zdravnikom tako, da čez nekaj dni zopet pride in se je potem res zopet podvrgla neizrečeno boleči operaciji ter jej je zdravnik zopet odločil velike površine kože na stegnu. Žena je z največjo potrpežljivostjo in junaštvom ter brez naroke prenesla vse operacije ter se veselila ozdravljenja svojega sina.

Najnovejše vesti.

Odgovor. „Slov. Narod“, ki je zavohal zopet „pikantnost“ o neki farovski kuharici v okolici Augsburga, vpraša nas, če je župnika Schlechta, ki je bil tožen radi grdobij, postavil „sveti Duh božjim namestnikom“. Ker je to „Narod“ že sam razsodil, ko je nedavno poročal, da so bili v 16. stoletju luteranski župniki na Kranjskem, ki so tako živeli, kakor nemški župnik Schlecht, „najboljši sinovi domovine“, tedaj si dovolimo le naročiti Malovrhu, katerega pošlje dr. Tavčar kot svojega namestnika v Pariz, naj ondi napredni svet popraša, če bo dr. Stecker, ki je bil obsojen radi raznih grdobij, sploh še kdaj pošten človek.

Oslarije „Slov. Naroda“ so že v resnici brezkončne. Sinoči je „Narod“ v uvodnem članku učil škofo blagoslovljati zastave po naredbah „jednega mlajših svetih zborov“. Članek je spisal ljubljanski „Narodov“ Bitru. Udaril je pa Bitru po zobeh, ne škofa, ampak tiste slovenske liberalce, ki so (v Starem Trgu in drugod) „naravnost proti naredbam sv. cerkve zahtevali blagoslovljenje zastave takega (na pol turškega) društva, kakor je „Trebevič“.

Ljubljanski občinski svet je v sinočni seji sklenil, da se še letos zgradi novi mesarski most, in sicer iz betona, ter je oddal dela tvrdki Brausewetter. Most bode zgrajen tako, da se klanec na Resljevi cesti zasuje do praga Levstikove lekarne, v Kopitarjevi ulici se pa zasuje parter Škrjančeve hiše. Zgradba provizoričnega lesenega mosta se odda konkurenčnim potom. Sklenilo se je razpisati natečaje za zgradbo obrtne šole ter sta se za načrte določili dve nagradi 800 in 400 kron. Šolski odsek je mnenja, naj bi bila šola zgrajena tako, da bi bila jedna centralna zgradba za teoretični pouk, okolu nje pa delavnice. Zidala naj bi se na prostoru stare bolnice. Proti odloku notranjega ministerstva, da morajo v Ljubljani biti samonemški ulični napisi, se je obč. svet pritožil na upravno sodišče. Za novo kopališče se je nastavilo kopališčnika Fr. Breznika z mesečno nagrado 100 K in njegovo ženo z mesečno nagrado 50 K. Za pršno kopelj bode plačati 10 v, za kopel v banji

30 v. V pršni kopelji bode kopalec smel biti 20 minut, v banji 45 minut.

Hrvatski romarji v Rim se pripeljejo v ponedeljek ob pol 12. uri opoldne na ljubljanski kolodvor, kjer ostanejo pol ure.

Občinski svet tržaški je napadel škofa Šterka in je vsprejel resolucijo, naj se zastava bratovščine sv. Cirila in Metoda za vselej prepove pri procesijah. Slovenski občinski svetnik Rybař je odločno protestoval. Vladni zastopnik je rekel, da zastavo ni smatrati za pravokacijo.

V angleško-afriški vojni je nastalo petdnevno formalno premirje. Dewet ima še 6000 mož. Botha 2500 in 1500 jih je v manjših oddelkih. Temu nasproti imajo Angleži 200.000 vojakov.

London, 23. junija. Bokserji so naskočili Tien-Tsin, a so bili odbiti. 300 Bokserjev je mrtvih, 200 ranjenih.

London, 23. junija. V Tien-Tsinu so ustaši poklali 1500 Evropejcev.

GLASNIK.

Kršč.-socijalni shod v Vevčah — ponesrečen načrt socijalnih demokratov.

Po stavki v vevški papirnici napeli so socijalni demokratje vse svoje moči, da preslepe vevške delavce z ustanovitvijo „strokovnega“ društva, v katerem pa bi v prvi vrsti cvelo socijalno-demokratsko strankarstvo in bi bilo delavstvo denarno izžemano za razne socijalno-demokratske agitatorje. Preteklo nedeljo popoldne so krščanski socijalci na vrtu konsumnega društva na Slapeh sklicali shod, da povedo vevškemu delavstvu, kako sumljiva pogodba se je sklenila s tovarniškim vodstvom za zopetni vstop v delo, in da razkrijejo delo in namene socijalne demokracije.

Ljubljanski socijalni demokratje so prihiteli, da zbero okolu sebe nekaj svojih vernih in da v imenu svobode preprečijo shod, ter so že pred shodom govorili: „Saj ne bo shoda!“

Prvi govornik državni poslanec dr. Krek je takoj v uvodnih besedah povedal, da ne bomo slepih miš lovili. Izjavil je, da je zmotno in za delavce škodljivo, ako se jim hoče ustanoviti strokovno društvo v zvezi s socijalno demokracijo. Že te besede so odkrile slabo vest nekatereh. „Ni res!“ začuli so se klici iz vrst ljubljanskih socijalnih demokratov, in nekaj od njih zaslepljenih vevških delavcev, ki so imeli v preteklih dneh dolge konference z Železnikarjem, tulilo je, da niso socijalni demokratje in da socijalni demokratje nočejo biti.

Vevško delavstvo je v ogromni večini začudeno gledalo to divjanje ljudij, ki nočejo biti socijalni demokratje, ki pa vendar hočejo za braniti, da bi se govorilo o socijalno-demokratskih namenih. Skoro pa je završčalo. Odločni krščanski delavci so stopili proti kričačem, katere so ljubljanski socijalni demokratje vspodbujali, naj vpijejo, in povedali so jim v brk, da sedaj spoznajo, kam so jih hoteli zavesti. Delavke so jim pričele klicati: „Sedaj se poznamo! Vi ste!“ Socijalno-demokratski kričači so pričeli na to menda tudi v imenu svobode groziti nekaterim delavcem, da jih spravijo iz tovarne. Toda tudi te grožnje niso pomagale. Krščanski delavci so pričeli klicati kričačem, da za 10 kr. priboljška ne prodajo krščanskega svojega prepričanja in se ne zapišejo socijalni demokraciji.

Ker ni bilo mogoče več mirno zborovati, je na zahtevo komisarjevo predsednik Kregar zaključil shod. Takoj na to se je v prostorih društvenega doma vršil shod po § 2. Vsi prostori so bili natlačeno polni vevških delavcev in delavk. Rudeči kričači k temu shodu seveda niso dobili pristopa, zato so krščansko-socijalni govorniki lahko mirno razpravljali.

Državni poslanec dr. Krek je razpravljal o strokovnih društvih, katerih se je v Avstriji polastila socijalna demokracija za svojo strankarsko agitacijo. Narisal je slab vpliv v takih

strankarskih socijalno-demokratskih društvih, ki zavezujejo delavce, odjemati socijalno-demokratsko časopisje, in mora delavstvo dajati denarne prispevke v Gradec in na Dunaj ter se brez dovoljenja od tod ne more ganiti. Opisal je mogočno delavsko krščansko gibanje, opisal je, kako delavstvo povsod prične obračati hrbet izrabljajoči ga socijalni demokraciji, in delavstvo mu je burno pritrdjevalo pri pozivu, naj se ne priklopi nobeni socijalno-demokratski organizaciji in naj strokovnemu društvu primerno spremeni pravila ondotnega „Krščanskega podpornega društva“ ter se zbere okolu njega vse, kar čuti krščanski. Vojska se nam je vsilila, zato z gorečnostjo na delo!

Tovariš Gostinčar je prav dobro opisoval boj delavcev v stavki in kazal na to, da za podporo delavcev socijalna demokracija ni niti s prstom ganila. Nastavila je delavcem limanice, da pridejo med nje delavci iz Gratweina, a prišla sta Čobal in Kristan. (Klici: Teh mi nismo valili!) In po prihodu teh dveh je „Narod“ pisal, da so krščanski socijalci delavce izkoriščali. Govornik je pozval, naj povedo, kdaj se je to zgodilo, na kar je soglasno zagromelo: „Nikdar! Pomagali so nam z darovi!“ Govornik je kazal na to, da je bilo jako napačno, da je šlo socijalnodemokratsko odposlanstvo prosit k vodstvu, ker bi sicer delavcem vodstvo moralo ugoditi vse njihove zahteve, ki so bile upravičene. Izdajalci nismo mi. Ali so Vam pogodbo tisti, ki so se pogajali, pokazali? (Klici: „Ne!“) Ta pogodba določa, da ne morete ganiti s prstom, ako se koga radi stavke odpusti z dela. Govornik je opisal nadalje še druge pogoje ter jih ocenil po svoji vrednosti. Delavci in delavke so govor spremljali s klici: „Sedaj se nam odpirajo oči“.

Povdarjalo se je tudi, naj bi socijalna demokracija namestu, da je kričala, raje povedala, kam je zginilo tistih sto gld., katere so nabrali Gratweinski delavci in katerih so stavkujoči dobili le 60 gld. Ali sta 40 gld. potrebovala za pot Kristan in Čobal? To bi bile židovske obresti socijalne demokracije napram delavstvu. Na shodu pri Majarončku je Čobal obljubil, da se bode predno se kaka pogodba sklene, vprašalo za mnenje delavstvo. Ali se je to zgodilo? (Klici: „Ne!“) To zadošča, kdor hoče vedeti, kako se je sklepala pogodba.

Tovariš Kregar je povedal delavcem, da tisti Železnikar, ki je prišel mej nje, svoje delavce večinoma napravi nasprotno socijalni demokraciji, ker ne ravna posebno dobro z njimi. Opisal je golufije soc. demokratov pri stavki na Češkem.

Vevški delavci so predlagali, naj se pošlje zahvala prevz. g. knezoškofu za vse korake, katere je storil za stavkujoče delavstvo. Z velikim navdušenjem je bil sprejet ta predlog ter se je zahvala poslala gosp. knezoškofu takoj brzojavnim putem.

Kljub veliki vročini je delavstvo vstrajalo do konca zborovanja. Razšlo se je navdušeno za dobro stvar, potrjeno v načelih in jasnim pogledom na delovanje rudečih bratcev. Načrt socijalnih demokratov, vjeti vevške delavce v socijalnodemokratski tabor in jih tako za socijalnodemokratske agitatorje denarno izžemati, se je tedaj ponesrečil. Ljubljanski socijalni demokratje so imeli svoje verne in nekaj radovednežev zbranih potem drugod, a preskrbelo se je, da tudi tisti, ki so bili ondi zbrani, izvedo — resnico. Zvečer se je peljal v Ljubljano cel voz ljubljanskih socijalnih demokratov. Na potu so hoteli s palicami udariti po dveh krščanskih socijalcih. Njihova jeza je umevna. Krščanski socijalci so na delu!

Delavske drobtine.

Sv. maša na Rožniku bode jutri ob 6. uri zjutraj. Udeleži se je v proslavo godu svojega zaščitnika sv. Antona „Delavsko konsumno društvo“.

Laži „Slov. Naroda“ so tudi o shodu, o katerem poročamo zgoraj, take, da bi se temu listu prav lahko nadelo ime „Slovenska Čenča“.

Laže, da so delavci hoteli s stoli nad dr. Kreka, dočim je res, da stolov niti na zborovališču ni bilo, in laže, da se je krščansko-socialnega shoda po § 2. ud eležilo le 25 zborovalcev, dočim je na zborovalni polji vpisanih nad 300 oseb in ima že dosedaj vevško „Krščansko podporno društvo nad 300 članov. S takimi lažmi hoče „Slovenski Narod“ delati za socialno demokracijo. Prav ima torej tržaška „Edinost“, ki piše o vevški stavki: „Narodovo“ večkratno veliko hvalisanje pridobljenih rezultatov o tej stavki se nam vsakako zdi zelo pretirano, nikakor pa nismo v zahtevah vevškega delavstva našli nič pretiranega, kar pa je „Narod“ opetovano zatrjeval. Ako se take skromne zahteve, kakor jih je stavilo vevško delavstvo, zde pretirane, potem pač nimamo smisla za delavsko gibanje. Tudi se nam zdi zgrešeno podvzetje, tirati naše ljudi v naročje „mednarodne“ socialne demokracije, ki, kadar gre za slovanske interese, vedno rada meče od sebe svoje mednarodno načelo, ter se prikloplja najhujšim nacionalnim fanatikom in — proti Slovanstvu.“

Železnikar, Praček, Skrbec, Linhart, to so imena ljubljanskih socialnih demokratov, ki imajo sedaj po vevški stavki najširja usta, ki pa za časa stavke niso nabrali za delavce nič. Vevški delavci, pokažite jim vrata, kadar pridejo mej Vas in recite jim, da bodele svoj denar ohranili doma, in niti solda poslali za socialnodemokratske centrale, kjer se redé agitatorji za delavske krajcarje!

Vevški delavci pred sodiščem so bili v četrtek oproščeni in so se vse ovadbe proti Fr. Bričlju, Ant. Klešniku in Iv. Velkavrhju pokazale neosnovane.

Iz Gratweina se nam piše: Delovodja papirnice iz Gratweina g. Hey je na javnem zborovanju obdolžil socialnodemokratskega voditelja Heindla poneverjenja. Heindl je Heya tožil in Hey ni mogel takoj dokazati resnice ter je bil obsojen v večdnevni zapor. Sedaj se je Heyu posrečilo, dokazati resnico svojih besedij ter je bil radi tega oproščen. Socialnodemokratska poštenost je s tem zopet pribita. Čujemo, da vevške delavce slepe gratweinski socialni demokrati. V Gratweinu socialna demokracija nikakor ni tako močna, kakor se kaže vevškim delavcem, in še tista peščica, kar je v Gratweinu še socialnih demokratov, vedno bolj zgublja vpliv.

Doslednost francoskih socialistov. V zadnji seji francoske zbornice je prav malo manjkalo, da ni bil strmoglavljen Waldeck Rousseau-ov kabinet. Rešila ga je le stroga „doslednost“ socialističkih poslancev. V tej seji so namreč ti zastopniki zatiranega delavstva silno napadali vlado radi tumultov v Châlons sur Saône, kjer so orožniki streljali na delavce. Pri glasovanju je pa velik del teh mož glasoval za vladni predlog. Dobro jim je povedal neki Melinist: „Ti socialci so komični ljudje. Najprej zapeljujejo delavce v štrajk in jih hujskajo proti žandarmom; ko pa pride do boja in orožniki streljajo na delavce, pa glasujejo z vlado.“ Tako „doslednost“ poznamo tudi pri naših voditeljih raznih „Mastfondov“.

Socialno-demokratska volilna prostost se je pokazala po zadnjih občinskih volitvah dunajskih. Socialni demokrati so pretekli teden bojkotovali nekatere dunajske branjeve, ker so le-ti volili — krščansko-socialno. Bojkot se je ponesrečil, ker so krščanski socialci vrlo podprli bojkotovanje, a ta slučaj zopet priča, kakšna bi bila tista „svoboda“, o kateri čeblija socialnodemokratski mladeniči, ko bi bilo ljudstvo toli neumno, da bi se dalo voditi socialnim demokratom.

Stari Liebknecht je svojega sina, ki je advokat, oženil z Židovko gđ. Paradies. Ta socialno-demokratski voditelj je s tem zopet potrdil zvezo socialne demokracije z židovstvom.

Celovski tramvajski uslužbenci so naznanili občinskemu svetu, da zahtevajo zvišanje plač, sicer opuste delo z dnem 24. junija.

Vera je privatna stvar. Te besede trobijo v svet židovska in socialnodemokratska glasila.

V Reimsu na Francoskem je socialnodemokratski občinski zastop. Prvo delo socialnodemokratskega župana je bilo, da je pustil razrušiti monumentalni križ pred ljudsko šolo. Ta vzorni socialnodemokratski župan je posestnik tvornice za šampanjec. Pri procesiji na Telovo so v Roubaix socialni demokrati napadli procesijo in bili po duhovnikih. Pet duhovnikov je ranjenih, župnik Thomassin ima težko rano na glavi.

Mestna posredovalnica za delo. Od 4. januarja do 15. junija je došlo 1613 prošenj za delo in 1366 deloponudeb, 2406 delavcem je bilo 1518 odprtih mest nakazanih in v 891. slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj: 1 mizarski pomočnik, 3 trgovski hlapci, 1 kravar, 2 poljska hlapca, 3 konjski hlapci, 2 trgovski prodajalki, 1 prva hotelska kuharica, 6 gostilniških kuharic, 4 fine kuharice, 6 navadnih kuharic, 1 natakarica na račun, 1 hotelska sobarica, 15 deklic za vsako delo, 5 kuhinjskih deklic, 10 deklic k otrokom, 18 dekel za kmetijska dela, 2 postrežkinji; vajenci za trgovine in obrte.

Krščanska strokovna organizacija v Nemčiji vrlo napreduje. Krščanska strokovna društva so dne 1. aprila 1900 štela 138.507 članov 1. oktobra 1899 pa jih je bilo 108.817. Poleg strokovnih zvez delujejo po večjih mestih društva „delavsko varstvo“, ki so razdeljena v strokovne oddelke, iz katerih se polagoma razvijajo samostojna strokovna društva. V krščanskih zvezah je organizovanih delavcev sedaj v Nemčiji 142.204; torej je število v 6. mesecih naraslo za 32.000. Pripomniti moramo, da je vsa ta organizacija še čisto mlada, da je mnogo predsodkov proti njej, da so sredstva njena zelo malenkostna, da posebno mokraške strokovne zveze rujejo proti njej: vpoštevaje vse to, moramo priznati, da se krščanska organizacija zelo krepko razvija.

Eksplodizija tovarne. V četrtek je v Immeringovi tovarni za patrone v Budimpešti eksplodirala patrona. Iskre so padle na mizo, kjer je bilo polno razstreljivne tvarine. Zgodila se je strašna eksplozija, kateri je sledil požar. Trupla usmrčenih so bila tako razmesarjena, da niso mogli določiti identitete.

Delavsko zavarovanje proti nezgodam v Avstriji. Notranje ministerstvo je objavilo poročilo o zavarovanju proti nezgodam. Po teh podatkih so l. 1899. prejeli 22.104.379 K, na odškodovanjih pa izplačali 11.261.520 K. Upravni stroški so znašali 174.934 K. V l. 1898. je bilo dohodkov 19.363.992 K, izplačane odškodnine so znašale 9.540.592 kron in upravni stroški 1.514.792 K. Naznanjenih v letu 1899 je bilo 80.416 nezgod, med temi 938 smrti, 6455 slučajev popolne nezmožnosti in 14.087 slučajev začasne nezmožnosti za delo, trajajoče nad štiri tedne. Koncem l. 1899. so živili stalne rente: 4034 vdov je dobivalo 703.539 K, 6570 otrok 758.941 K, 537 očetov ozir. mater 67.563 K, 1798 trajno in popolnoma nezmožnih 1.043.548 K in 25.558 trajno delo 4.107.813 K, skupaj 38.507 oseb je dobivalo 6.681.504 K.

„Katol. slovensko delavsko društvo“ priredi v začetku meseca julija shod na Katarinijem vrtu v Gorici.

Socialno delo v šolah. V švedskem mestu Upsala obstoja že od leta 1895. šola, kjer se poučujejo revna dekleta brezplačno v vseh domačih opravilih, katera bodo morale opravljati kot služabnice. Letos se nahaja v tej šoli 88 učenk. Pri šoli se nahajajo tudi 4 kuhinje, kjer se učijo deklice kuhati. Ta šola vzbuja vedno večje zanimanje. Sedaj je že tako priljubljena, da jo pohajajo tudi bogatejša dekleta. — Sibirsko šolstvo hočejo popolniti z ustanovo treh učiteljskih v raznih krajih Sibirije. Primanjkuje namreč tamkaj silno učiteljev, vsled česar se ne morejo graditi nove šole. — Društvo „Associazione fra i liberi docenti italiani“ je sklenilo, javno predavati vseučiliške predmete brezplačno za delavce, ki radi primankljava spričeval, časa ali denarja ne morejo pohajati kraljevskega vseučilišča. — Ministerstvo narodne prosvete je ukazalo, izdelati načrt, po katerem bi se uvel v vseh dvorazrednicah obvezni pouk temeljnih higijenskih navodil. Ta predmet bi se naj predaval v posebnem

tečaju dve uri v tednu, in sicer bi se naj razlagalo prikladno berivo. Kjer dovoljujejo razmere, se naj ustanovijo posebna higijenska predavanja za odrasle; pri teh predavanjih se naj demonstruje z laterno magiko.

Listnica uredništva. Holmec: Pritožili smo se. Blagohotno poročajte o vspehu.

Slovinci!

Zakurite na večer 6. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov!

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch, tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

Slovinci pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovci.

Domača umetnost! Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22

v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (15) Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtoplejšje priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Ajdovec, 20. okt. 1899. **Martin Poljak**, župnik